

IV. Vývoj státních finančních aktiv a pasiv

1. Státní finanční aktiva a pasiva

Vývoj státních finančních aktiv a pasiv charakterizují následující údaje:

Tabulka č. 88: Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mil. Kč)

	Stav k 31.12.2014	Stav k 30.6.2015	Změna za 1. pololetí 2015 (+,-)
1. Peněžní prostředky státu na bankovních účtech SFA	46 415,8	119 634,3	+73 218,5
2. Pohledávky státu vůči zahraničí vč. pohledávek z deblokací	25 795,5	26 998,1	+1 202,6
3. Pohledávky státu vůči tuzemsku z NFV a realizovaných záruk	4 583,4	4 574,8	-8,6
4. Majetkové účasti státu vůči zahraničí a tuzemsku ve správě MF	92 838,4	94 061,0	+1 222,6
z toho: převedené z České konsolidační agentury	1 461,3	1 447,3	-14,0
5. Cenné papíry a ostatní finanční aktiva	166 482,2	180 690,0	+14 207,8
z toho: CP z investování na účtech řízení likvidity státní pokladny	98 326,7	46 513,5	-51 813,2
pohledávky z depo operací na účtech řízení likvidity státní pokladny	44 260,0	109 020,0	+64 760,0
Státní finanční aktiva celkem	336 115,3	425 958,2	+89 842,9
1. Závazky z emise státních dluhopisů	1 600 686,8	1 591 781,5	-8 905,3
v tom: v držbě u domácích bank (vč. fondů peněžního trhu)	610 632,6	577 929,1	-32 703,5
v držbě u ostatních tuzemských subjektů	553 201,5	542 411,8	-10 789,7
v držbě u zahraničních subjektů	197 276,4	235 766,3	+38 489,9
zahraniční emise	239 576,3	235 674,3	-3 902,0
2. Přímé a nepřímé závazky státu vůči zahraničí	60 431,8	59 491,4	-940,4
v tom: přímé vládní závazky vůči zahraničí (úvěry od EIB)	60 431,8	59 491,4	-940,4
3. Ostatní závazky	2 544,7	11 763,7	+9 218,9
v tom: krátkodobé bankovní půjčky (facility)	2 544,7	11 761,3	+9 216,6
vydané směňky	-	2,4	-
4. Závazky z nesplaceného upsaného kapitálu	76 657,6	77 195,0	+537,4
Státní finanční pasiva celkem	1 740 320,9	1 740 231,6	-89,3
Rozdíl státních finančních aktiv a pasiv	-1 404 205,7	-1 314 273,4	-89 932,2
v tom: pozice vůči bankovní soustavě	-434 874,6	-309 580,9	-125 293,7
pozice vůči ostatním subjektům v tuzemsku	-509 240,2	-512 742,7	+3 502,5
pozice vůči zahraničí	-460 090,9	-491 949,8	+31 858,9

Zdroj: MF

Celkový záporný rozdíl státních finančních aktiv a pasiv dosáhl k 30.6.2015 úrovně cca 1 314,3 mld. Kč. Vykázaný pokles státních finančních pasiv v rozsahu 0,1 mld. Kč je na jedné straně odrazem mírného poklesu zadluženosti z titulu emisí státních dluhopisů (o cca 8,9 mld. Kč) a přímých závazků vůči zahraničí (o cca 0,9 mld. Kč), na straně druhé nárůstu závazků z krátkodobých bankovních půjček (o cca 9,2 mld. Kč) a z nesplacené části upsaného kapitálu (o cca 0,5 mld. Kč). Na základě zákona č. 25/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), byly do státních finančních pasiv nově zahrnuty rovněž dluhy ze státem vystavených směnek (2,4 mil. Kč). Poměrně výrazné zvýšení stavu státních finančních aktiv o 89,8 mld. Kč je výsledkem zvýšení stavu volných peněžních prostředků, uložených na bankovních účtech státních finančních aktiv (dále SFA) úhrnem o cca 73,2 mld. Kč, a to především na účtu, kde byly v průběhu 1. pololetí 2015 kumulovány peněžní prostředky získané z emisí státních dluhopisů. Významný byl rovněž růst hodnoty pohledávek z depozitních operací na účtech řízení likvidity státní pokladny (o cca 64,8 mld. Kč). Menší měrou se na růstu SFA podílely pohledávky vůči zahraničí (nárůst o 1,2 mld. Kč) a majetkové účasti (nárůst o 1,2 mld. Kč). Částečnou korekci představoval zejména celkový pokles držby krátkodobých cenných papírů z finančního investování, realizovaného na účtech Řízení likvidity o 51,8 mld. Kč, přičemž do tohoto investování byly v rámci státní pokladny zapojeny i volné peněžní prostředky na účtech SFA. Z hlediska posuzování celkové finanční

pozice státu současně nelze opominout ani záporný stav účtů Řízení likvidity státní pokladny (které však nejsou součástí SFA) v řádu 158,5 mld. Kč, který odráží výše zmíněné finanční investování včetně depozit operací.

2. Operace s peněžními prostředky státu v tuzemsku

Příjmové a výdajové operace státního rozpočtu, kryté peněžními prostředky bankovních účtů SFA, se týkají rozpočtové kapitoly 397 - OSFA, přesunů z této kapitoly do jiných rozpočtových kapitol formou rozpočtových opatření, prostředků z přímých dlouhodobých úvěrů přijatých ze zahraničí a některých dalších příjmových a výdajových operací, probíhajících na účtech SFA.

Za 1. pololetí roku 2015 ve srovnání se skutečností stejného období předchozího roku charakterizují tyto rozpočtové i mimorozpočtové operace údaje uvedené v následující tabulce:

Tabulka č. 89: Operace s peněžními prostředky SFA (mil. Kč)

	Skutečnost za 1. pololetí 2014	Skutečnost za 1. pololetí 2015	Index 2015/2014
A. Příjmy z operací na účtech SFA celkem	9 017	9 224	102,3
v tom: příjmové operace kapitoly OSFA	1 379	1 414	102,5
ostatní příjmové operace SFA	7 638	7 810	102,3
B. Výdaje z operací na účtech SFA celkem	1 994	1 282	64,3
v tom: výdajové operace kapitoly OSFA	98	75	76,5
přesuny z OSFA do jiných rozpočtových kapitol	320	785	245,3
ostatní výdajové operace SFA	1 576	422	26,8
Saldo příjmů a výdajů z operací SFA celkem	7 023	7 942	113,1
z toho: za kapitolu OSFA vč. přesunů do jiných kapitol	961	554	57,6
Financování salda příjmů a výdajů operací SFA	-7 023	-7 942	113,1
v tom: z prostředků účtů SFA	-961	-554	57,6
z přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	0	0	-
z emisí státních dluhopisů	-6 062	-7 388	121,9

Zdroj: MF

U operací za kapitolu OSFA včetně přesunů do jiných kapitol, realizovaných formou rozpočtových opatření, bylo dosaženo přebytku v rozsahu 553,5 mil. Kč, což bylo odrazem výrazně vyšších příjmů při současně nižší úrovni čerpání, a to zejména přímých výdajů.

Příjmy kapitoly OSFA ve výši 1 413,5 mil. Kč představovaly plnění na 43,7 % ročního rozpočtu, k čemuž přispěly zejména objemově významné příjmy z finančního investování na jaderném účtu (celkem 513,5 mil. Kč) a odvody od původců radioaktivních odpadů (celkem 790,0 mil. Kč), v menší míře pak příjmy z dividend (6,9 mil. Kč). Mimořádný příjem ve výši 51,6 mil. Kč představovala úhrada částí závazku společnosti OMNIPOL, a.s. z titulu zálohy, poskytnuté na odkup pohledávek v Iráku po vyhlášení hospodářského embarga v roce 1991.

Přímé výdaje rozpočtové kapitoly OSFA v 1. pololetí 2015 dosáhly hodnoty 75,0 mil. Kč, což tvoří pouhých 7,3 % rozpočtované částky. Standardní položkou byly výdaje na financování činnosti Správy úložišť radioaktivního odpadu (SÚRAO) v rozsahu 72 mil. Kč. Pro restituční úhrady zemědělského majetku byla uvolněna záloha 3 mil. Kč.

U převážné části rozpočtovaných výdajových položek nedošlo k přímým výdajům, ale k přesunům práva čerpání účelových prostředků SFA na krytí příslušných výdajů

realizovaných v jiných rozpočtových kapitolách. Tyto přesuny z kapitoly OSFA do jiných rozpočtových kapitol formou rozpočtových opatření se tak na celkových výdajích podílely částkou 785 mil. Kč. Největší podíl připadl na kapitolu Ministerstvo zemědělství z titulu financování vodohospodářských akcí (540 mil. Kč) a akce Nové Heřminovy (60 mil. Kč). Z položky na financování akcí v rámci programů ve veřejném zájmu byl realizován přesun 130 mil. Kč do kapitoly Ministerstvo kultury na programy související se zánikem věcných břemen na restituovaném majetku. Na posílení regionálního školství byl proveden přesun 55 mil. Kč do kapitoly Všeobecná pokladní správa.

Výrazné přebytkové saldo příjmů a přímých výdajů kapitoly OSFA ve výši 1 338,5 mil. Kč, stejně jako celkové saldo po zahrnutí přesunů do jiných kapitol v rozsahu 553,5 mil. Kč, které fakticky odpovídalo nárůstu prostředků na bankovních účtech SFA. Financování transferovaných výdajů je přitom oproti hodnotě vykazované k pololetí roku 2014 vyšší o 465 mil. Kč.

Pokud jde o ostatní příjmové a výdajové operace na účtech SFA, došlo u příjmových operací v celkové výši 6,0 mld. Kč zejména k inkasu alikvotních úrokových výnosů (cca 0,6 mld. Kč) a úrokových premií z emisí SDD, které byly realizovány v částce přesahující 5,4 mld. Kč, což je oproti 1. pololetí 2014 hodnota o 0,7 mld. Kč vyšší. Příjmy z SDD vzrostly především v důsledku pokračujícího znovuotevírání emisí z minulých let s relativně vysokou kupónovou sazbou, které v 1. pololetí 2015 při relativně nízkých výnosech do splatnosti, generovaly významné premie. Zbývající část ostatních příjmových operací se týká především vypořádání některých plateb s euroúčtem dluhové služby (např. realizace státních záruk, navýšení kapitálu EIB apod.). U výdajových operací, realizovaných ve výši cca 0,4 mld. Kč, se jednalo o úhrady splátek diskontovaných úroků SDD a SPP.

Přehled o financujících operacích, které byly za 1. pololetí 2015 realizovány na korunových účtech SFA, podává v porovnání se skutečností za stejné období roku 2014 následující tabulka:

Tabulka č. 90: Financující operace na korunových účtech SFA (mil. Kč)

	Skutečnost za 1. pololetí 2014	Skutečnost za 1. pololetí 2015
1. Revolvingové a jiné emise SPP	-22 747	-19 169
2. Peněžní prostředky z tuzemských emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	118 575	81 070
3. Zahraniční emise dlouhodobých státních dluhopisů	-48 824	-29 700
4. Splátky jistiny tuzemských střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	-54 652	-56 649
5. Peněžní prostředky z čerpání přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	0	0
6. Splátky jistiny dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	-4 555	-940
7. Změna stavu krátkodobých prostředků na účtech SFA	-9 058	-64 897
8. Operace finančního investování (- převaha nákupu cenných papírů)	-1 241	7 965
9. Ostatní financující operace	15 479	74 378
Celkem financující operace na depozitních účtech SFA	-7 023	-7 942

Zdroj: MF

Výše uvedené údaje potvrzují převažující podíl peněžních prostředků z emisí tuzemských státních dluhopisů k zajištění předstihového krytí očekávaného schodku státního rozpočtu ve druhé polovině roku 2015. To je zřejmé zejména z vazby mezi prostředky z emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a změnou (nárůstem) stavu krátkodobých depozit SFA. Prostředky z tuzemských emisí SDD, snížené o splátky emisí SDD, nadále stále významně převyšují saldo čerpání a splátek SPP, přičemž v 1. pololetí 2015 bylo u SPP

dosaženo převahy splátek, a to o cca 19,2 mld. Kč. Co se týká přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí, tj. konkrétně úvěrů poskytovaných Evropskou investiční bankou, nedošlo v 1. pololetí 2015 k čerpání nových tranší ani k uvolnění prostředků, transferovaných do příslušných kapitol státního rozpočtu ke krytí výdajů na jednotlivé infrastrukturální programy. Splátky jistin těchto úvěrů dosáhly úhrnné výše 0,9 mld. Kč.

Jak již bylo uvedeno výše, volné krátkodobé peněžní prostředky nad úroveň krytí rozpočtového schodku umožnily v rámci řízení likvidity souhrnného účtu státní pokladny provádět finanční investování na účtech Řízení likvidity státní pokladny, a to zejména reverzními repo operacemi. Za 1. pololetí 2015 dosáhly celkové příjmy z řízení likvidity (bez zahrnutí zápujčnických facilit) cca 52 mil. Kč.

Na jaderném účtu SFA byly v 1. pololetí 2015 postupně proinvestovány prostředky v rozsahu 242 828 mil. Kč, a to formou repo operací se zajištěním poukázkami ČNB. Do těchto krátkodobých instrumentů finančního trhu tak bylo postupně investováno cca 228,5 mld. Kč z vlastních peněžních prostředků jaderného účtu a také téměř 14,3 mld. Kč získaných formou zápujčnických facilit, zajištěných dlouhodobými státními dluhopisy z portfolia jaderného účtu. Celkový výnos z krátkodobého finančního investování, inkasovaný na jaderný účet v uvedeném období (bez narostlého úroku), činil 2,8 mil. Kč. Dne 11. dubna 2015 nastala splatnost dlouhodobých státních dluhopisů o celkové jmenovité hodnotě 4,9 mld. Kč, které byly nakoupeny postupně v rozmezí let 2005 až 2010 v úhrnné pořizovací ceně 4 909,2 mil. Kč. Po vypořádání příslušných diskontů a premií činil dosažený výnos cca 177,0 mil. Kč. V dubnu a květnu byly na jaderný účet připsány výplaty ročních kupónů z dalších držených SDD, které představovaly celkový výnos ve výši 333,7 mil. Kč. K datu 30.6.2015 bylo portfolio jaderného účtu tvořeno z 44 % středně a dlouhodobými státními dluhopisy a 56 % připadalo na repo operace.

V souladu s ustanovením § 36 zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech je ve státních finančních aktivech zřízen účet Rezervy pro důchodovou reformu (důchodový účet), na kterém jsou soustředovány zejména rozdíly z příjmů a výdajů připadajících na důchodové pojištění. V 1. pololetí 2015 byly v souladu s investiční strategií volné peněžní prostředky ponechány na důchodovém účtu. Tyto prostředky se tak staly součástí souhrnného účtu státní pokladny s pozitivním dopadem na řízení likvidity a státního dluhu. Portfolio důchodového účtu bylo k 30.6.2015 tvořeno výhradně peněžními prostředky ve výši cca 22,7 mld. Kč, mírný nárůst o 6,9 mil. Kč oproti stavu k 31. 12. 2014 představovaly dividendy inkasované na důchodový účet dle příslušných usnesení vlády.

3. Státní zahraniční pohledávky

Přestože stav pohledávek vůči zahraničí v absolutním vyjádření vzrostl o 1 202,6 mil. Kč, jejich podíl na celkovém objemu státních finančních aktiv se v 1. pololetí 2015 mírně snížil na 6,5 %, což bylo ovlivněno výhradně zvýšením celkového stavu státních finančních aktiv. Do kategorie zahraničních pohledávek byla až do nabytí účinnosti zákona č. 465/2011 Sb. zahrnována rovněž pohledávka státu ve výši cca 1,3 mld. Kč za iránskou státní společností APPI z titulu státní záruky realizované z prostředků rozpočtové kapitoly 398 - VPS. Na základě zákona č. 465/2011 Sb., kterým byl změněn zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech České republiky, byla tato pohledávka ze státních finančních aktiv vyjmuta.

Tabulka č. 91: Státní zahraniční pohledávky (mil. Kč)

	Státní zahraniční pohledávky	v tom :					
		pohledávky z vládních úvěrů	podíl v %	převzaté zahraniční pohledávky	podíl v %	pohledávky za deblokátory	podíl v %
Stav - k 31. 12. 2014	25 795,5	17 636,3	68,4	7 261,4	28,1	897,8	3,5
- k 30. 6. 2015	26 998,1	18 382,8	68,1	7 645,2	28,3	970,1	3,6
Změna stavu za 1. pololetí (+, -)	+1 202,6	+ 746,5	62,1	+ 383,8	31,9	+ 72,3	6,0
z toho : vyúčtované kursové rozdíly	+ 1 213,5	+ 799,7	65,9	+ 357,2	29,4	+ 56,6	4,7

Zdroj: MF

Celkově došlo ke zvýšení stavu zahraničních pohledávek státu o 1 202,6 mil. Kč, což představovalo nárůst o 4,7 %. Po eliminování vlivu kursových rozdílů se u jednotlivých bloků zahraničních pohledávek jednalo o následující operace.

U vládních pohledávek se úhrady v celkovém objemu 89,3 mil. Kč týkaly částky, inkasované na základě mezivládní dohody o splácení dluhu, uzavřené mezi Českou republikou a Irákem. Současně došlo k navýšení stavu pohledávek v návaznosti na vyúčtování připsaných úroků, které se týkalo pohledávky vůči Iráku (téměř 36,0 mil. Kč) a pohledávky vůči Kubě (35,6 tis. Kč).

U zahraničních pohledávek převzatých od ČSOB nebyly realizovány žádné splátky ve prospěch příjmů státního rozpočtu. Navýšení pohledávky o cca 26,6 mil. Kč představovaly připsané úroky, z čehož na Irán připadlo necelých 25,8 mil. Kč a na Kubu 875 tis. Kč.

Obdobná situace nastala v 1. pololetí 2015 u pohledávek za deblokátory, kde vlivem připsaných úroků došlo k navýšení pohledávky u BMC Agro-industry, a.s. o 14,4 mil. Kč a u společnosti Lanatex, a.s. o 1,8 mil. Kč. V případě společnosti Lanatex, a.s., která měla původně zajišťovat deblokaci dluhu Indie, probíhá v současné době exekuce a dlužník hradí exekutorovi pravidelné splátky. Do příjmů státního rozpočtu tak exekutor v 1. pololetí 2015 odvedl částku 507,8 tis. Kč, což se promítlo adekvátním snížením pohledávky vůči společnosti Lanatex, a.s.

4. Majetkové účasti státu u mezinárodních a tuzemských společností

Stav majetkových účastí státu u mezinárodních a tuzemských společností vzrostl oproti stavu k 31.12.2014 o cca 1,2 mld. Kč. Na uvedeném přírůstku se podílí především změny ve výši majetkových podílů České republiky u institucí Světové banky a u ČMZRB. Částečnou korekci výsledného stavu představují debetní dopady z vyúčtovaných kursových rozdílů. Vlivem převažujícího nárůstu celkového stavu státních finančních aktiv došlo současně k poklesu podílu majetkových účastí na celkovém stavu SFA z 27,6 % na 22,6 %.

Tabulka č. 92: Majetkové účasti státu u mezinárodních bank (mil. Kč)

	stav k 31.12.2014	změna podílu	kursové rozdíly	stav k 30.6.2015
Celkem u mezinárodních bank	86 278,4	810,6	326,8	87 415,8
v tom :				
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	7 100,6	-	-122,9	6 977,7
Evropská investiční banka	51 329,2	-	-888,6	50 440,6
Rozvojová banka Rady Evropy	1 193,2	-	-20,7	1 172,5
Mezinárodní investiční banka	3 482,3	-	-60,3	3 422,0
Mezinárodní banka hospodářské spolupráce	1 330,8	-	-23,0	1 307,8
Instituce Světové banky	21 842,3	810,6	1 442,3	24 095,2
z toho IBRD	20 496,8	810,6	1 358,2	22 665,6

Zdroj: MF

V lednu 2015 přistoupila Česká republika k novému úpisu 276 kusů akcií Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj v hodnotě téměř 33,3 mil. USD, z čehož splatná část tvořila 6 % (tj. 2 mil. USD). Výše upsaného kapitálu se zvýšila na 930,9 mil. USD, což k 30. 6. 2015 představovalo cca 22,7 mld. Kč.

Po vystoupení Kuby a Maďarska ze struktur Mezinárodní banky hospodářské spolupráce by mělo dojít ke zvýšení podílu České republiky na základním kapitálu, což však vyžaduje změnu ve statutárních dokumentech banky. Tento proces nebyl v 1. pololetí 2015 dokončen.

Na základě návrhu Představenstva Mezinárodní investiční banky bylo v roce 2013 rozhodnuto o navýšení splacené části upsaného kapitálu. Česká republika doplacení podílu ve výši cca 12,6 mil. EUR odmítla.

Tabulka č. 93: Majetkové účasti státu u tuzemských společností (mil. Kč)

	stav k 31.12.2014	změna podílu	stav k 30.6.2015
Celkem u tuzemských společností	5 748,6	+ 99,4	5 848,0
v tom:			
Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.	520,0		520,0
Česká exportní banka, a.s.	1 664,0		1 664,0
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.	602,8	+ 99,4	702,2
Kongresové centrum, a.s.	2 000,0		2 000,0
MUFIS, a.s.	1,0		1,0
Ostatní společnosti	310,8		310,8
Společnosti převedené z ČKA	650,0		650,0

Zdroj: MF

Na základě rozhodnutí valné hromady společnosti ČMZRB, a.s. bylo formou nefinanční dividendy na majetkový účet Ministerstva financí převedeno 415 kusů vlastních akcií o celkové jmenovité hodnotě cca 99,4 mil. Kč, které banka držela ve svém portfoliu.

Usnesením Městského soudu v Praze byl po splnění rozvrhového usnesení zrušen konkurs na majetek úpadce HOTELINVEST, a. s. K výmazu společnosti HOTELINVEST, a.s. z veřejného rejstříku došlo dne 12.5.2015.

Tabulka č. 94: Závazky z nesplaceného upsaného kapitálu (mil. Kč)

	stav k 31.12.2014	změna podílu	kursové rozdíly	stav k 30.6.2015
Celkem u mezinárodních bank	76 657,5	247,8	289,6	77 194,9
v tom :				
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	5 619,6	-	-97,3	5 522,3
Evropská investiční banka	47 280,4	-521,7	-817,1	45 941,6
Rozvojová banka Rady Evropy	1 060,8	-	-18,4	1 042,4
Mezinárodní investiční banka	2 640,1	-	-45,7	2 594,4
Mezinárodní banka hospodářské spolupráce	639,1	-	-11,0	628,1
Instituce Světové banky	19 417,5	769,5	1 279,1	21 466,1
z toho IBRD	19 260,6	769,5	1 268,7	21 298,8

Zdroj: MF

U závazků z titulu upsaného a nesplaceného kapitálu, které se týkají podílů státu u mezinárodních finančních institucí, došlo oproti stavu vykazovanému k 31.12.2014 k jejich nárůstu o 0,5 mld. Kč. V 1. čtvrtletí 2015 byla uhrazena poslední třetí splátka podílu České republiky na navýšení kapitálu Evropské investiční banky, které vstoupilo v platnost od 1.1.2013, což znamenalo snížení závazku z tohoto titulu o 19,1 mil. EUR, tj. o cca 0,5 mld. Kč. Po zmíněném navýšení upsaného kapitálu České republiky u Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj a provedené úhradě splatných 6 % tohoto navýšení (2,0 mil. USD) se závazek z nesplacené části upsaného kapitálu zvýšil o cca 0,8 mld. Kč. Zbývající nárůst těchto závazků o 0,3 mld. Kč byl důsledkem vyúčtovaných kursových rozdílů v souvislosti s vývojem směnného kursu Kč vůči EUR a USD. Podíl nesplaceného kapitálu na celkovém vykazovaném stavu státních finančních pasiv zůstal na úrovni 4,4 %.

Příjmy z titulu správcovství tuzemských majetkových účastí státu byly inkasovány v kapitole 397 - OSFA v úhrnné výši 6,9 mil. Kč, což u této položky představuje 3,0 % roční rozpočtované částky. Jednalo se o dividendy vyplývající z majetkové účasti státu ve společnosti E.ON, AG ve správě Ministerstva práce a sociálních věcí s určením pro důchodovou reformu v souladu s usnesením vlády ze dne 25.8.2004 č. 797.

5. Státní půjčky, návratné finanční výpomoci a jiné tuzemské pohledávky státu

Zákonem č. 465/2011 Sb. došlo v prosinci 2011 ke změně ustanovení § 36 odst. 2) zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech. Do státních finančních aktiv tak již nejsou zahrnovány pohledávky z návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtové kapitoly 398 - VPS a pohledávky ze státních záruk realizovaných z rozpočtové kapitoly 398 – VPS.

Stav pohledávek státu z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí vedených ve státních finančních aktivech zůstal během 1. pololetí 2015 nezměněn na úrovni 4,6 mld. Kč. Tyto pohledávky se týkají výhradně státní půjčky poskytnuté na výstavbu plynovodu a související infrastruktury v rámci tzv. plynárenských VIA. V 1. pololetí 2015 nebyly z prostředků státních finančních aktiv poskytnuty žádné nové státní půjčky ani návratné finanční výpomoci.

Tabulka č. 95: Pohledávky ze státních půjček a návratných finančních výpomocí (mil. Kč)

	Stav k 31. 12. 2014	Nově poskytnuté	Splátky od dlužníků	Jiná změna stavu (+,-)	Stav k 30. 6. 2015
Státní půjčka na plynárenské VIA	4 566	-	-	-	4 566
NFV ze státních finančních aktiv	0	-	-	-	0
Státní půjčky a NFV úhrnem	4 566	-	-	-	4 566

Zdroj: MF

Ostatní pohledávky, definované ustanovením § 36, odst. 2), písm. d) rozpočtových pravidel tvoří především pohledávka z prodeje majetkového podílu státu ve společnosti Arcelor Mittal ve výši 965,9 mil. Kč a pohledávka z tzv. trvalých záloh poskytnutých MZV na zajištění činnosti zastupitelských úřadů ve výši 450 mil. Kč.

V rámci podrozvahové evidence jsou mimo státní finanční aktiva vedeny pohledávky státu za organizacemi, kterým byly v roce 1991 ze státních prostředků poskytnuty zálohy na budoucí odkoupení splatných pohledávek za odběrateli v Iráku v souvislosti s uvalením hospodářského embarga na Irák a Kuvajt. Na základě rekonciliace pohledávek za iráckými odběrateli a dohody o náhradním plnění získaly poškozené organizace cenné papíry splatné v letech 2020 až 2036. Část svého závazku z titulu zálohy, poskytnuté na odkup pohledávek v Iráku, uhradila ve výši 51,6 mil. Kč společnost Omnipol, a.s. Úhrnná hodnota pohledávky státu z tohoto titulu k 30. 6. 2015 tak mírně poklesla a představuje hodnotu 1 366,1 mil. Kč. Obdobnou podrozvahovou položku mimo evidenci státních finančních aktiv tvoří pohledávky státu vůči bývalým organizacím zahraničního obchodu z titulu ziskového salda vzniklého při přepočtu devizových aktiv a pasiv v oblasti zahraničních pohledávek a závazků dle zákona č. 499/1990 Sb. ve výši 1 407,6 mil. Kč.

6. Stav a vývoj státních záruk

Během prvního pololetí roku 2015 došlo k mírnému poklesu vykazovaného stavu potenciálních závazků státu z poskytnutých státních záruk, a to z celkové hodnoty 171,9 mld. Kč na hodnotu 167,8 mld. Kč.

Tabulka č. 96: Vývoj státních záruk (mil. Kč)

	státní záruky celkem	v tom :		
		standardní státní záruky	nestandardní státní záruky	záruky ze zákona č.77/2002 Sb.
Stav k 31. 12. 2014	171 875,8	12 746,1	159 129,7	0,0
Poskytnutí nových státních záruk	-	-	-	-
Čerpání nových tranší úvěrů	-	-	-	-
Vyúčtování úroků a poplatků	242,2	242,2	-	-
Splátky úvěrů dlužníky	2 657,3	1 348,2	1 309,1	-
Realizace státních záruk	709,0	709,0	-	-
Úhrada ze státního rozpočtu	842,1	842,1	-	-
Jiná změna stavu státních záruk	-	-	-	-
Kursově rozdíly	-136,7	-215,0	78,3	-
Stav k 30. 6. 2015	167 772,9	9 874,0	157 898,9	0,0

Zdroj: MF

Celkový rozsah splátek státem zaručených úvěrů z vlastních zdrojů dlužníků v případě standardních státních záruk představoval za 1. pololetí 2015 částku 1 348,2 mil. Kč. Splatnou jistinu ve výši 1 228,5 mil. Kč a úroky v úhrnné výši 19,0 mil. Kč ze zaručovaných úvěrů na nové vozy pořízené od společnosti EUROFIMA uhradila akciová společnost České dráhy. ČMZRB uhradila splatnou část jistiny z úvěru poskytnutého EIB na program podpory vodohospodářských investic (100,7 mil. Kč).

Část splátek jistiny a úroků z úvěrů, za něž stát převzal záruku, byla v 1. pololetí 2015 provedena přímo ze státního rozpočtu, aniž by se fakticky jednalo o realizaci státních záruk, neboť příslušní dlužníci nebyli z tohoto titulu zavázáni státu. Tyto úhrady v celkové výši 842,1 mil. Kč se týkaly jmenovitě splácení jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých v minulých letech na rozvojové projekty Evropskou investiční bankou, kde jako finanční manažer a současně jako formální dlužník vystupuje ČMZRB. Ze státního rozpočtu tak byly uhrazeny splátky úvěrů na výstavbu dálnic (414,8 mil. Kč), program E- roads II (107,6 mil. Kč), opravy silnic (112,5 mil. Kč), odstranění povodňových škod (204,6 mil. Kč) a podporu vodohospodářských investic (pouze úroky ve výši 2,6 mil. Kč).

Vlastní realizace standardních státních záruk se uskutečnila ve výši 709,0 mil. Kč, přičemž 100% podíl představovaly výhradně splatné částky státem garantovaných úvěrů poskytnutých v minulosti státní organizací České dráhy a na základě zákona č. 77/2002 Sb. převedených na Správu železniční dopravní cesty, s. o. (dále SŽDC). Jednalo se o rozpočtové zajištění splátek všech účelových položek úvěrů, poskytnutých na výstavbu jak I. železničního tranzitního koridoru (146,2 mil. Kč), tak II. železničního tranzitního koridoru (562,8 mil. Kč).

Na poklesu stavu úvěrů krytých standardními státními zárukami se projevilo i vyúčtování kursových rozdílů v rozsahu cca 215,0 mil. Kč, které bylo odrazem mírně posilujícího směnného kurzu české koruny vůči EUR, v nichž jsou vedeny garantované úvěry, poskytnuté zahraničními bankami.

U nestandardních státních záruk, poskytnutých v souvislosti s řešením situace kolem zkrachovalé Investiční a poštovní banky, nedošlo za 1. pololetí 2015 k žádné úhradě ze státního rozpočtu.

V roce 2013 byla poskytnuta státní záruka na základě zákona č. 216/2013 Sb., o poskytnutí státní záruky České republiky na zajištění dlouhodobého úvěru České národní banky pro MMF. Záruka zní na jistinu půjček v souhrnné výši 2 530 mil. EUR plus úroky spojené s těmito půjčkami. K 30. 6. 2015 dosáhl celkový stav těchto garantovaných půjček (jsou průběžně čerpány a spláceny) 27,7 mil. XDR, tj. cca 948,5 mil. Kč a týkal se jednotlivých tranší čerpaných Řeckem a Irskem.

Tabulka č. 97: Vývoj pohledávek z realizovaných státních záruk (mil. Kč)

	Stav pohledávek k 31.12.2014	Změny za 1. pololetí 2015		Stav pohledávek k 30.6.2015
		realizace záruk	jiné změny	
Správa železniční dopravní cesty, s.o.	1 018,1	709,0	-	1 727,1
Chepos Engineering, s.r.o.	973,6	-	64,5	1 038,1
Alumina Plant Project of Iran	1 457,7	-	96,6	1 554,3
VLT, a.s. (Zetor Brno, s.p.)	1 575,9	-	-	1 575,9
Mitas, a.s.	45,1	-	-22,6	22,5
Pohledávky z realizovaných standardních záruk	5 070,4	709,0	138,5	5 917,9
Správa železniční dopravní cesty, s.o. (ze zákona č. 77/2002 Sb.)	0,0	-	-	0,0
Pohledávky z realizovaných záruk celkem	5 070,4	709,0	138,5	5 917,9

Zdroj: MF

Stav pohledávek státu z realizovaných státních záruk vykázal v 1. pololetí 2015 nárůst o cca 847,5 mil. Kč, a to zejména vlivem realizace splátek státem zaručovaných úvěrů

z prostředků státního rozpočtu při neschopnosti dlužníků hradit své závazky z vlastních zdrojů. Celková realizace státních záruk činila cca 709 mil. Kč a týkala se výhradně SŽDC. Vývoj stavu pohledávek státu z realizovaných státních záruk byl z menší části ovlivněn také kursovými dopady, a to v případě pohledávek za společností Chepos Engineering, s.r.o. a za iránskou státní firmou APPI, které jsou od roku 2002 vedeny v USD. Vzhledem k poměrně výraznému poklesu kursu české koruny vůči USD se kursové rozdíly projevily zvýšením stavu pohledávek státu z tohoto titulu o 161,1 mil. Kč. Částečnou korekci představovala úhrada pohledávek státu z titulu realizované státní záruky samotným dlužníkem. To se týkalo pouze splatné části pohledávky, kterou uhradila společnost Mitas, a.s v celkové výši 22,6 mil. Kč, z toho 14 mil. Kč do příjmů kapitoly VPS a 8,6 mil. Kč do SFA.

Do státních finančních aktiv jsou na základě zákona č. 465/2011 Sb., kterým byl změněn zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech České republiky, zahrnovány pouze pohledávky státu z titulu státních záruk realizovaných z prostředků státních finančních aktiv. Jedná se konkrétně o část pohledávky vůči společnosti Mitas, a.s., která k 30. 6. 2015 činí 8,6 mil. Kč. Splátku za rok 2015 ve výši 8,6 mil. Kč uhradila společnost Mitas, a.s. v souladu s uzavřenou dohodou o narovnání na příslušný účet státních finančních aktiv z vlastních zdrojů.